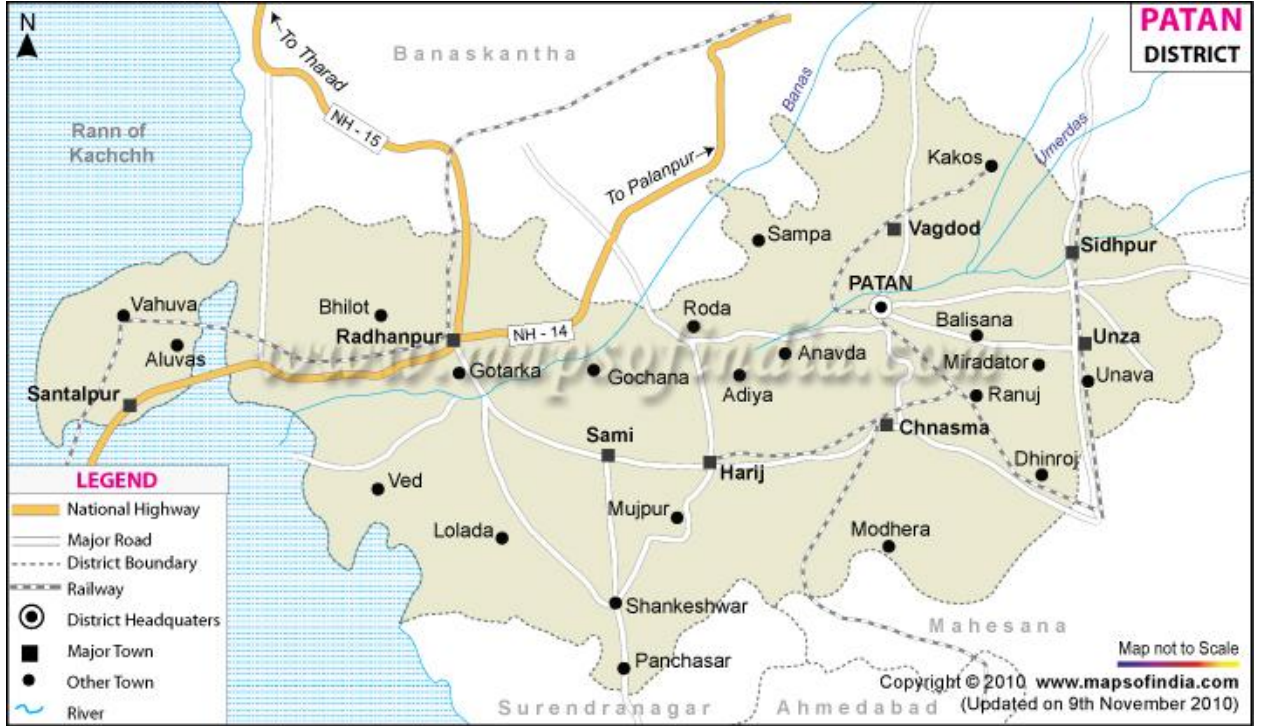

પાટણ જિલ્લો

- ❖ પ્રાચીન નામ અહીલપુરપાટણ હતું તે વનરાજ યાવડાએ વસાવ્યું હતું.
- ❖ પાટણ જિલ્લાની રચના બનાસકાંઠા અને મહેસાણા જિલ્લામાંથી કરવામાં આવી હતી.
- ❖ પાટણ જિલ્લો ભારત દેશના પશ્ચિમ ભાગમાં આવેલા ગુજરાત રાજ્યના કુલ ૨૬ જિલ્લાઓ પૈકીનો ઉત્તર ભાગમાં આવેલો જિલ્લો છે
- ❖ પાટણ જિલ્લાની ઉત્તરે બનાસકાંઠા જિલ્લા, પૂર્વમાં મહેસાણા જિલ્લાની, દક્ષિણમાં સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાની તથા પશ્ચિમમાં કચ્છ જિલ્લાની, કચ્છનું મોઢે અને નાનું રણની સરહદ આવેલી છે.
- ❖ ક્ષેત્રફળ :- ૫,૭૯૨ ચો.કિમી
- ❖ સ્થાપના :- ૨૦૦૦ (કેશુભાઈ મુખ્યમંત્રી)
- ❖ વિધાનસભાની કુલ સીટો :- ૪ { રાધનપુર, યાણસ્મા, પાટણ અને સિધ્ધપુર }
- ❖ વસ્તી :- ૧૩,૪૨,૭૪૬ (૨૦૧૧ મુજબ)
- ❖ અક્ષર જ્ઞાન :- ૭૨.૩૦%
- ❖ વસ્તી ગીચતા :- ૨૩૪ એક ચો.કિમી (વ્યક્તિ દીઠ)
- ❖ જાતિ પ્રમાણ (૧૦૦૦ પુરુષોએ) :- ૯૩૫
- ❖ મુખ્ય મથક :- પાટણ
- ❖ તાલુકાઓ : - (૧) પાટણ , (૨)હારીજ, (૩)યાણસ્મા, (૪)સિધ્ધપુર, (૫)સમી, (૬)સાંતલપુર (૭)રાધનપુર (૮) શંખેશ્વર (૯) સરસ્વતી

- ❖ તાલુકા પંચાયતની કુલ સીટો :- ૯ કોંગ્રેસ-૬ , ભાજપ-૨)(કુલ બેઠકો-૧૬૮) (ભાજપ- ૫૫, કોંગ્રેસ- ૧૦૪,અન્ય-૨૪)(પાટણ-૧૮,સાંતલપુર-૧૮, સિદ્ધપુર-૨૨, સમી-૧૮ ,રાધનપુર-૧૮, હારીજ-૧૬, ચાણસ્મા-૧૮,શંખેશ્વર-૧૬ અને સરસ્વતી-૨૪)
- ❖ જિલ્લા પંચાયતની કુલ સીટો :- ૩૨ (ભાજપ-૧૦,કોંગ્રેસ-૨૧)
- ❖ જિલ્લા પંચાયત પ્રમુખ :-
- ❖ જિલ્લા પંચાયત ઉપપ્રમુખ :-
- ❖ નગરપાલિકાની સંખ્યા અને વોર્ડ:- ૨ (કુલ બેઠકો-૮૦) (ભાજપ-૨૪,કોંગ્રેસ-૪૨,અન્ય-૧૨)
[પાટણ -૧૧(૪૪) (કોંગ્રેસ-૩૩,ભાજપ-૯)]અને [સિદ્ધપુર-૯(૩૬)(કોંગ્રેસ-૯,ભાજપ-૧૫,અન્ય-૧૨)]
- ❖ ગામડાંઓ :-૫૨૫(૧) પાટણ(૧૪૦) , (૨)હારીજ (૪૦), (૩)ચાણસ્મા (૬૦), (૪)સિદ્ધપુર(૫૭), (૫) સમી (૯૮), (૬)સાંતલપુર(૭૩) (૭)રાધનપુર (૫૭)
- ❖ વડું મથક :- પાટણ
- ❖ આરટીઓ નંબર :- GJ-24
- ❖ મુખ્ય શહેરો :- પાટણ ,રાધનપુર
- ❖ સંસ્થાઓ :-
  - હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી,પાટણ
- ❖ નદીઓ:- સરસ્વતી,બનાસ
- ❖ તળાવ અને સરોવર :- બિંદુ સરોવર, અલ્પા સરોવર, અને સિદ્ધસર તળાવ(સિદ્ધપુર), ખાન સરોવર અને સહસ્રલિંગ તળાવ (પાટણ)
- ❖ વાવ :- રાણીકીવાવ (પાટણ)
- ❖ પાક :- ઇસબગુલ, જીરું, બાજરી, જુવાર, ઘઉં, બટાકા, વરીયાળી, એરંડા અને તલ
- ❖ ઉદ્યોગ :- 'પટોળા' બનાવવાનો ઉદ્યોગ, કુત્રિમ રેશમ અને સૂતરના ઉપયોગી મશરૂનું કાપડ બનાવવાનો ઉદ્યોગ.
- ❖ ખનીજ :-
- ❖ રાષ્ટ્રીય ધોરી માર્ગ નં.:- ૨૭ અને ૨૮ પસાર થાય છે.
- ❖ અગત્યના અન્ય શહેરો :- સિદ્ધપુર,પાટણ,રાધનપુર
- ❖ જોવાલાયક સ્થળો :- સહસ્રલિંગ તળાવ ,રાણીકીવાવ,(પાટણ)પાટણના પટોળા દેશભર માં પ્રખ્યાત છે. કનકેશ્વરી માતાનું મંદિર (પાટણ).રુદ્રમહાલય(સિદ્ધપુર), કપિલમુનીનો આશ્રમ (સિદ્ધપુર), જૈન મંદિરો (પાટણ),જૈન દેરાસર (શંખેશ્વર)
- ❖ ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ :-
  - હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી,પાટણ(૧૯૮૬)
  - જીએમઇઆરએસ મેડીકલ કોલેજ, ધારપુર

વિશેષ નોંધ :

- ❖ પાટણ શહેર અણહિલ ભરવાડની યાદમાં વનરાજ ચાવડાએ વસાવ્યું હતું તેનું મૂળ નામ અણહિલપુર પાટણ હતું.
- ❖ હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટીનું વડું મથક પાટણ ખાતે આવેલું છે .
- ❖ સિધ્ધપુરનું બિંદુ સરોવર માતૃશ્રાધ માટે જાણીતું છે. આ સરોવરનું વર્ણન મહાભારત અને રામાયણમાં પણ જોવા મળે છે.મહાનરૂષિ પરશુરામે પોતાની માતાનું શ્રાદ્ધ બિંદુ સરોવરને કિનારે કર્યું હતું.
- ❖ સિદ્ધપુરનું પ્રાચીન નામ શ્રીસ્થળી હતું અને તે સરસ્વતી નદીના કિનારે વસેલું શહેર છે.
- ❖ પાટણ માટીકામ, મશરૂ અને પટોળા દેશભરમાં ખૂબ જ પ્રખ્યાત છે.
- ❖ પાટણ શહેર સરસ્વતી નદીને કિનારે વસેલું શહેર છે.
- ❖ પાટણમાં હેમચંદ્રાચાર્ય સ્થાપેલ જ્ઞાનમંદિર આવેલું છે.
- ❖ પાટણમાં ઘેટાંસંવર્ધન કેન્દ્ર આવેલું છે.
- ❖ ગુજરાતમાંસર્વપ્રથમ આર્યુવેદ કોલેજની સ્થાપના પાટણમાં ઈ.સ.૧૯૨૩માં કરવામાં આવી હતી.
- ❖ સરસ્વતીનું પ્રાચીન નામ અર્જુના અને સારસ્વત છે.
- ❖ એશિયાનો સૌથી મોટો સોલાર પાર્ક સ્વર્ણિમ સૂર્યતીર્થ પાર્ક સાંતલપુરના ચારણકા ગામે આવેલો છે.
- ❖ પાટણની તુલના ધારા-નગરી સાથે થઈ હતી.
- ❖ શંખેશ્વરનું પ્રાચીન નામ શંખપુર હતું શંખેશ્વરમાં જૈનો માટે પાલીતણા પછી બીજા ક્રમનું મહત્વનું સ્થળ છે.
- ❖ રાણીકી વાવ ૨૨/૬/૨૦૧૪ના રોજ આ સ્થળ વર્લ્ડ હેરીટેજ સાઈડમાં સ્થાન પામેલ છે. ૧૦૬૩માં સોલંકી શાસનના રાજા ભીમદેવપ્રથમની યાદમાં પોતાની પત્ની ઉદયમતીએ વાવ બંધાવી હતી.
- ❖ ઇન્ટરનેટના ઉપયોગથી અંતિમસંસ્કારના ઓનલાઈન દર્શન કરાવતું ગુજર્તનું સૌ પ્રથમ સ્મશાનગૃહ સિદ્ધપુરમાં શરૂ થયું છે.
- ❖ ગુજરાતનું સૌપ્રથમ સૌર ઉર્જા ગામ પાટણ જીલ્લાનું ખાંડિયા ગામ છે.
- ❖ રુદ્રમહાલય(સિધ્ધપુર) ઈ.સ. ૯૪૩માં સોલંકીવંશના રાજા મૂળરાજ સોલંકીએ બાંધકામ શરૂ કરેલ અને ઈ.સ.૧૧૪૦માં સિદ્ધરાજ જયસિંહ બાંધકામ પૂર્ણ કર્યું હતું.
- ❖ પાટણમાં સહસ્રલિંગ તળાવ સિદ્ધરાજ જયસિંહે બંધાવ્યું હતું.